Fővárosi Törvényszék,
mint másodfokú bíróság
42.Pf.632.797/2016/7.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság

az 1000. sz. Ügyvédi Iroda (1034 Budapest, Zápor utca 23. földszint 2., eljáró ügyvéd: dr. Dantesz Péter) által képviselt

[redacted] által

képviselt

Erste Bank Hungary Zrt. (1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26.) **alperes** ellen

végrehajtás megszüntetése iránt indított perében a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 2016. március 9. napján hozott, 16.P.24.949/2015/12. sorszámú ítélete ellen az alperes 14. sorszámon benyújtott és Pf.5., illetve Pf.6. sorszámon kiegészített fellebbezése, valamint a felperes Pf.3. sorszámon benyújtott csatlakozó fellebbezése folytán meghozta az alábbi

ÍTÉLETET.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és az alperes által a felperesnek fizetendő perköltség összegét 508.000 (ötszáznyolcezer) forintra felemeli, míg az alperes által az államnak fizetendő kereseti illeték összegét 673.610 (hatszázhetvenháromezer-hatszáztíz) forintban állapítja meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 254.000 (kétszázötvennégyezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 23.000 (huszonháromezer) forint le nem rótt csatlakozó fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

Az elsőfokú bíróság a dr. Dócs Attila önálló bírósági végrehajtó előtt 522.V.0871/2014. számon folyamatban lévő végrehajtási eljárást megszüntette, egyúttal kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 127.000 forint perköltséget, valamint dr. Dócs Attila önálló bírósági végrehajtónak 192.266 forint végrehajtási költséget, ezt meghaladóan a végrehajtó költségigényét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 753.375 forint feljegyzett kereseti illetéket az illetékes adóhatóság külön felhívására, az abban megjelölt időben és módon az államnak fizessen meg.

Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a felek között létrejött fogyasztási lakossági kölcsönszerződés I./4. pontját vizsgálva nem látott alapot a per megszüntetésére. Álláspontja szerint amennyiben megállapítható lenne ezen szerződéses rendelkezésnek a kölcsönszerződés érvénytelenségét eredményező tisztességtelensége - figyelemmel arra is, hogy a felperes maga sem hivatkozott arra, hogy egyebekben az alperes a felperes tartozásának összegét a szerződés rendelkezései alapján nem a megfelelő összegben állapította meg a felmondáskor -, az a követelés összegszerűségét nem érinti.

Az elsőfokú bíróság másodlagosan - a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjába ütközés miatti semmisséget vizsgálva - megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés tárgya csak hozzávetőlegesen került megállapításra, hiszen az alperes a szerződéskötés napján a szerződés I./1. pontjában csak egy körülbelüli CHF összeget jelölt meg a folyamatos árfolyamváltozás miatt, „tájékoztató" adatként. Az összeg a szerződéskötés napján a szerződés II./1. pontja alapján sem számolható ki, hiszen itt csak annyi szerepel, hogy a hitelező a kölcsönt „legfeljebb" a I./1. pontban rögzített összegben folyósítja, illetve a szerződés a folyósításkori árfolyamot rendeli alkalmazni az összeg kiszámítására, ami - a szerződéskötéshez képesti későbbi időpontra figyelemmel - a szerződéskötéskor még nem volt ismert. Minderre tekintettel arra az álláspontra jutott, hogy a szerződés tárgya meghatározásának hiánya a Hpt. 213. §-a alapján a teljes szerződés semmisségét eredményezi, ezért a végrehajtási eljárást a Pp. 369. § a) pontja alapján megszüntette.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Másodlagosan indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítsa. Perköltség keretében az IM rendelet alapján Áfás ügyvédi munkadíjra tartott igényt. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytelen ténybeli és jogi következtetéseket vont le a megállapított tényállásból, így ítélete megalapozatlan, a jogszabály téves alkalmazásával meghozott döntés. Érvelése szerint - figyelemmel a 6/2013. PJE. határozat indokolására is - a kölcsönszerződés egyes rendelkezéseinek együttes és logikus értelmezése folytán a szerződés

tárgya, vagyis a forintban folyósított kölcsönnek a folyósítás napján érvényes árfolyamon kiszámított, devizában rögzült összege pontosan megállapítható. Hivatkozása szerint a deviza alapú kölcsön - mivel annak célja a felperes 7.500.000 forint összegű finanszírozási igénye kielégítése volt -, azért rögzített tájékoztató jelleggel 53.638 svájci frank összeget, mely a finanszírozási igényhez képest 15 %-kal növelt mértéket jelent, hogy az alperes ezen nyilvántartásba vett devizaösszeg alapján a folyósításig rendelkezzen a szükséges devizaforrással. Mivel a szerződés II./1. pontja a számítási metodikát is rögzítette, amellyel a folyósított kölcsön devizában nyilvántartott összege pontosan megállapítható volt, illetve az alperes 7.500.000 forint összegű kölcsönt folyósított felperes részére, a szerződés tárgyának kiszámítási módja egyértelműen meghatározásra került a szerződésben. Azaz a kölcsön összege azon CHF összeg volt, amely a I.1. pont alapján nyilvántartásba vett devizaösszegből a folyósításkori deviza árfolyammal számolva, a folyósítás napján a finanszírozási igényt fedezte. Előadta továbbá, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követően született 1/2016. PJE. jogegységi határozat értelmében - melyet a másodfokú eljárásban is alkalmazni kell, tekintettel arra, hogy az nem jogszabály, hanem a helyes jogalkalmazási gyakorlat rögzítése -, mivel a kölcsönszerződés I.1. pontjában rögzített devizaösszeg tájékoztató jellegű és az nem egyenlő kölcsön összegével, a kölcsön összege pontosan, mint a finanszírozási igény CHF értéke meghatározásra került.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, hangsúlyozva, hogy az 53.638 CHF összeg csupán „tájékoztató" jellegű volt, míg a tényleges folyósítást „legfeljebb" 7.500.000 forint összegig volt lehetséges. Kiemelte, hogy a legfeljebb kifejezés értelmezése a 0-tól 7.500.000 forintig terjedő tartományba eső forintösszeg folyósítását eredményezhette, ily módon a kölcsön összege sem forintban, sem svájci frankban nem volt megállapítható.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának megváltoztatását kérte azzal, hogy a végrehajtás megszüntetését a szerződés I.4. pontjának érvénytelensége is megalapozza. Hangsúlyozta, hogy a szerződés hivatkozott rendelkezései sértik a 18/1999. (II. 5.) Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjait, s ily módon a tisztességtelen szerződéses feltétel a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése értelmében érvénytelen. Tekintettel arra, hogy ezen pont jogosítja fel az alperest a közvetlen végrehajtás megindítására, így ezen pont érvénytelensége esetén a végrehajtás elrendelésének sem lett volna helye.
Csatlakozó fellebbezésében továbbá az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezéseinek megváltoztatását is kérte, az elsőfokú eljárásra vonatkozó ügyvédi munkadíját 576.687 forint + Áfa összegben kérte megállapítani. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta, hogy az általa igényelt ügyvédi munkadíj leszállítását milyen körülmények alapján tekintette megalapozottnak; előadva, hogy valamennyi tárgyaláson megjelent, illetve beadványt szerkesztett.
Indítványozta továbbá, hogy a másodfokú bíróság hivatalból észlelje a tájékoztató jellegű kamatra vonatkozó III./2-es pont érvénytelenségét, a Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontja alapján.

A másodfokú eljárásban perköltségét az ügyvédi munkadíj vonatkozásában az IM rendelet alapján Áfásan kérte meghatározni.

Az alperes – a csatlakozó fellebbezésre előterjesztett - fellebbezési ellenkérelmében a kölcsönszerződés I/4. pontjának tisztességtelensége vonatkozásában előadta, hogy a közvetlen bírósági végrehajtás megindításának feltétele közjegyzői okirat, mint ténytanúsítvány; illetve a felperes fizetési kötelezettsége - a felmondás közlése időpontjában fennálló - pontos összegének meghatározása volt; mely tartalmi elemeket a kölcsönszerződés értelemszerűen még nem tartalmazhatta. Álláspontja szerint a kifogásolt rész lényegét tekintve a Vht. 21. §-ában foglalt jogszabályi előírásoknak megfelelő rendelkezést tartalmaz, így a régi Ptk. perbeli időszakban hatályos 209. § (5) bekezdése szerint nem minősülhet tisztességtelennek. Hangsúlyozta, hogy a ténytanúsítvány kiállítása, illetve annak alapján a közvetlen végrehajtás megindulása sem eredményezheti azt, hogy a felperes a végrehajtás során ne kérhetné a követelés érvényes létrejöttének felülvizsgálatát vagy a tartozása összegének korlátozását. Azaz az I./4. pont nem tisztességtelen, másrészt nem szolgál a végrehajtási eljárás megszüntetésének alapjául.
A felperesi ügyvédi munkadíjjal kapcsolatban rámutatott, hogy a felperesi jogi képviselő sablonbeadványok és érvelések mentén dolgozott, így az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte a jogi képviselő által ténylegesen elvégzett munkát.

A fellebbezés alaptalan, a csatlakozó fellebbezés részben alapos.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben, amikor arra az álláspontra jutott, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem tartalmazza a szerződés tárgyát. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a kölcsönszerződés I./1. pontjában megjelölt tájékoztató jellegű, 53.638 svájci frank megjelölésű összeg nem tekinthető a kölcsön tényleges összegének, mint ahogy erre az alperes maga is hivatkozott. A I/1. pont ugyan azt rögzíti, hogy „a tartozás tényleges összege a II/1. pontban írtak szerint kerül megállapításra", azonban ezen pont,a II./1-es pont a kölcsön összegét konkrétan meghatározva nem tartalmazza, annak szövegezése csak utal arra, hogy a kölcsönt az alperes legfeljebb az I/1-es pontban írt forintösszegben folyósítja. Az I/1-es pont valóban rögzíti, hogy a kölcsön célja az alperes 7.500.000 forintos finanszírozási igénye, azonban a „legfeljebb" szó helyes nyelvtani értelmezése folytán ez pusztán azt rögzíti, hogy a megjelölt forintösszeg csak a kölcsön maximális összege. Mivel a folyósított forintösszeget a bank a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott és a bank hirdetményében hivatkozott számlakonverziós deviza vételi árfolyamon kiszámított svájci frank összegben tartja nyilván, így a perbeli szerződésben a folyósított kölcsön összege sem svájci frankban, sem forintban nem került egyértelműen, konkrétan meghatározásra; illetve annak összege a szerződés rendelkezései alapján nem is volt kiszámítható. Azaz az 1/2016. Polgári jogegységi határozat 1. pontja értelmében sem állapítható meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjában előírtaknak, mivel a kölcsön összege forintban sincs konkrétan meghatározva.

A felperes csatlakozó fellebbezésével összefüggésben a másodfokú bíróság elsődlegesen a I./4. pont tisztességtelensége okán vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását. A felperes előadását részben alaposnak találta és ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását az alábbiak szerint pontosította. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyanis a I./4. pontban rögzített kikötés - melynek értelmében a közjegyzői tanúsítványt a tartozás mindenkori összegének közokirati tanúsításaként fogadták el – tisztességtelen. Ugyanis a jóhiszeműség követelményével ellentétben - függetlenül attól, hogy az adóst nem zárja el az egyéb úton való jogérvényesítés lehetőségétől - a felek szerződéses jogaiban és kötelezettségeiben a fogyasztó kárára jelentős egyenlőtlenséget idéz elő azzal, hogy az alperesnek enged döntést az adós szerződésszerű teljesítéséről, a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára megváltoztatva: mely a szerződéskötéskor még hatályban 18/1999. (II. 5.) Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontja értelmében tisztességtelen. Mivel azonban ezen tisztességtelen kikötés nem dönti meg a felek közötti kölcsönszerződést teljes egészében, az önmagában a végrehajtás megszüntetését nem eredményezheti.

Helytállóan hivatkozott a felperes továbbá a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjára is, mely hivatkozása, figyelemmel arra, hogy a bíróságnak hivatalból észlelnie kell a per tárgyát képező fogyasztói szerződés kikötésének tisztességtelenségét, alapos volt az alábbiak szerint. Mivel a kölcsönszerződés III./2. pontja szerint a kölcsön éves kamatlába a folyósítás időpontjában a hirdetményben megállapított érték, melyet a bank a szerződéskötés napjára vonatkozóan tájékoztató jelleggel közölt akkor, amikor azt 4,01 %-ban rögzítette, a pontos érték meghatározása nélkül, így a szerződéskötés napján sem a felperes, sem pedig az alperes-hitelező nem tudhatta, hogy mi lesz a kölcsön éves kamatlába. Mivel a szerződés ezt nem tartalmazta, ezért a kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján is semmis.

A másodfokú bíróság alaposnak ítélte a felperes fellebbezését a perköltség vonatkozásában is, ezért a felperesnek járó ügyvédi munkadíjat mérlegeléssel - abból kiindulva, hogy a felperesi képviselő 2 tárgyaláson, továbbá a határozat hirdetésen megjelent; két beadványt készített és további iratokat csatolt - 400.000,- Ft + áfa összegre felemelte.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokaira utalással, pontosítással helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles a felperesnek megfizetni a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerint a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló 200.000 forint + Áfa összegű, mérsékelt másodfokú perköltséget a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján azzal, hogy ezen összeg a csatlakozó fellebbezésre is kiterjedően a felperesi ügyvédi munkadíjat tartalmazza.

A másodfokú bíróság rögzíti, hogy a pertárgy értéke azonos a végrehajtási ügyértékkel, melyet a másodfokú bíróság 11.226.900 forintban állapított meg.

Erre figyelemmel a másodfokú bíróság rögzíti, hogy az alperes a lerótt fellebbezési illetékből a 898.150 forintot meghaladó összeget - 106.350.- forintot - az adóhatóságtól visszaigényelheti; míg a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 23.000.- Ft csatlakozó fellebbezési illetéket (15.000.-Ft / perköltséget érintő fellebbezés, 8.000.- Ft / ítélet indokolását érintő fellebbezés) a pervesztes alperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése szerint köteles az államnak megfizetni.

Budapest, 2016. szeptember 8.

dr. Szakács Katalin s. k.
a tanács elnöke

dr. Pigler Eszter Hajna s. k.
előadó bíró

dr. Trabach Lea s. k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 132. BUDAPEST